

Work Package 3- Οδηγός δεξιοτήτων για την πρόληψη της θυματοποίησης των νεαρών

Κοινή έκθεση

Table of Contents

Εισαγωγή.....	4
Νομοθετική κατάσταση	6
Ισπανία	6
Πορτογαλία	6
Κύπρος	9
Ιταλία	9
Γερμανία	10
Υφιστάμενη κατάσταση	12
Ισπανία	12
Πορτογαλία	13
Κύπρος	16
Ιταλία	16
Γερμανία	18
Πρόσβαση σε υπηρεσίες και πόρους.....	21
Ισπανία	21
Πορτογαλία	22
Κύπρος	23
Ιταλία	24
Γερμανία	25
Αποτελέσματα ερωτηματολογίου.....	26
Συμπεράσματα	32
Ισπανία	32
Πορτογαλία	32

Κύπρος	32
Ιταλία	33
Γερμανία	33
Γενικά συμπεράσματα	34
Πηγές.....	35
Ισπανία	35
Πορτογαλία	35
Κύπρος	36
Ιταλία	36
Γερμανία	37

Εισαγωγή

Αυτή η κοινή έκθεση, που καταρτίστηκε από εταίρους από **την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Κύπρο, την Ιταλία και τη Γερμανία**, παρέχει μια ολιστική εξέταση της ενδοοικογενειακής βίας και των επιπτώσεών της στα **νεαρά άτομα** σε αυτές τις πέντε ευρωπαϊκές χώρες. Η έκθεση εξετάζει τρεις βασικούς τομείς: τη νομική κατάσταση, την τρέχουσα κατάσταση της ενδοοικογενειακής βίας και την πρόσβαση των θυμάτων σε υπηρεσίες και πόρους. Επιπλέον, η έκθεση περιλαμβάνει τα αποτελέσματα ενός ερωτηματολογίου το οποίο διανεμήθηκε για την αξιολόγηση της ευαισθητοποίησης και των εμπειριών του κοινού σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία.

Κάθε χώρα παρέχει λεπτομερή ανάλυση του **νομοθετικού της πλαισίου** για την ενδοοικογενειακή βία και την προστασία των παιδιών. Η περιγραφή περιλαμβάνει τους κυριότερους νόμους που θεσπίστηκαν για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, επισημαίνοντας τα σημαντικά νομικά μέτρα και την εξέλιξή τους με την πάροδο του χρόνου. Η ενότητα αυτή εξετάζει επίσης τα διάφορα τρέχοντα προγράμματα, πρωτοβουλίες και έργα που αποσκοπούν στην πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας και την υποστήριξη των θυμάτων. Οι προσπάθειες αυτές αντικατοπτρίζουν τη δέσμευση των χωρών να ακολουθήσουν τα διεθνή πρότυπα και να βελτιώσουν τις εθνικές απαντήσεις στην ενδοοικογενειακή βία.

Η έκθεση παρέχει σημαντικά στατιστικά στοιχεία και παραδείγματα περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας στα οποία εμπλέκονται νεαρά άτομα, παρέχοντας μια εικόνα της επικράτησης και της έκτασης του προβλήματος σε κάθε χώρα. Αναλύονται οι πρόσφατες τάσεις και οι αλλαγές στη δυναμική της ενδοοικογενειακής βίας για την κατανόηση του μεταβαλλόμενου τοπίου. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις **επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στα νεαρά θύματα**, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στην ψυχική υγεία, στις σχολικές επιδόσεις και στις κοινωνικές σχέσεις. Επιπλέον, η έκθεση διερευνά τις έμμεσες επιπτώσεις στα παιδιά και άλλα μέλη της οικογένειας, τα οποία, αν και δεν είναι άμεσα θύματα, επηρεάζονται σημαντικά από τη βία. Συζητά επίσης τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει κάθε χώρα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, όπως οι κοινωνικές συμπεριφορές, οι περιορισμοί πόρων και τα προβλήματα επιβολής του νόμου.

Η **πρόσβαση σε υπηρεσίες και πόρους** εξετάζει τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών συμβουλευτικής, νομικής βοήθειας και καταφυγίων. Η έκθεση αξιολογεί την προσβασιμότητα αυτών των υπηρεσιών, εντοπίζοντας εμπόδια όπως γεωγραφικοί, οικονομικοί, οικονομικοί και πολιτισμικοί παράγοντες που εμποδίζουν τα θύματα να λάβουν την υποστήριξη που χρειάζονται. Αξιολογεί επίσης την αποτελεσματικότητα αυτών των υπηρεσιών, επισημαίνοντας τα κενά στην υποστήριξη και τους τομείς που

χρήζουν βελτίωσης για την καλύτερη υποστήριξη των θυμάτων και των οικογενειών τους.

Το τελευταίο μέρος επικεντρώνεται στην **ανάλυση των ερωτηματολογίων** που διανεμήθηκαν για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την ευαισθητοποίηση του κοινού και τις προσωπικές εμπειρίες που σχετίζονται με την ενδοοικογενειακή βία. Διανεμήθηκε σε νεαρά άτομα ηλικίας μεταξύ 13 και 24 ετών, και αφορά τις εμπειρίες τους σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία.

Νομοθετική κατάσταση

Κάθε εταίρος επικεντρώθηκε στην ανάλυση του νομοθετικού πλαισίου με την περιγραφή των κυριότερων νόμων σχετικά με το θέμα της μελέτης (π.χ. νόμοι για την ενδοοικογενειακή βία, νόμοι για την προστασία των παιδιών κ.λπ.)- και μια επισκόπηση των τρεχόντων προγραμμάτων, πρωτοβουλιών, έργων που αποσκοπούν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Κάθε χώρα έχει προσαρμόσει τους νόμους και τις πρωτοβουλίες της ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες της, ενώ παράλληλα ευθυγραμμίζεται με τα διεθνή πρότυπα, όπως η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης.

Ισπανία

Στην Ισπανία, δεν υπάρχει νόμος κατά της ενδοοικογενειακής βίας αυτός καθαυτός: αντιμετωπίζεται μέσω διαφόρων άρθρων του ισπανικού ποινικού κώδικα, που την αντιμετωπίζουν ως επιβαρυντικό παράγοντα σε εγκλήματα όπως οι απειλές, ο εξαναγκασμός και οι προσβολές. Ειδική νομοθεσία, όπως ο Οργανικός **Νόμος 1/2004** για τα ολοκληρωμένα μέτρα προστασίας κατά της έμφυλης βίας, παρέχει ένα πλαίσιο για την προστασία των γυναικών από τη βία. Ο νόμος αυτός περιλαμβάνει διατάξεις για τη σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική και οικονομική βία εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος και θεσπίζει μέτρα όπως οι διαταγές πολιτικής προστασίας και οι πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της διαδικτυακής παρενόχλησης και του σεξισμού.

Το ισπανικό νομικό σύστημα δεν διαθέτει ειδικό νόμο κατά της ενδοοικογενειακής βίας, αλλά την αντιμετωπίζει ως επιβαρυντικό παράγοντα σε διάφορα ποινικά αδικήματα. Για παράδειγμα, οι ήπιες απειλές, ο εξαναγκασμός, οι προσβολές και ο ελαφρύς εξευτελισμός τιμωρούνται με διαφορετική αυστηρότητα ανάλογα με την παρουσία όπλων ή επικίνδυνων μέσων.

Η έμφυλη βία, η οποία ορίζεται ως η βία κατά των γυναικών για τον απλό λόγο ότι είναι γυναίκες, αντιμετωπίζεται από νόμους σε κρατικό επίπεδο και περιφερειακούς νόμους, όπως ο **νόμος 7/2012** της Κοινότητας της Βαλένθια. Οι νόμοι αυτοί καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα βίας, συμπεριλαμβανομένων των σεξουαλικών επιθέσεων, της εξαναγκαστικής πορνείας, των διακρίσεων στην απασχόληση και του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων.

Πορτογαλία

Η Πορτογαλία έχει αναπτύξει ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Ο **νόμος αριθ.112/2009** ποινικοποιεί συστηματικά όλες τις μορφές ενδοοικογενειακής βίας και έχει υποστεί αρκετές αναθεωρήσεις για να ενισχύσει

την αποτελεσματικότητά του. Στις σημαντικές τροποποιήσεις περιλαμβάνονται ο **νόμος αριθ.19/2013**, ο οποίος ενίσχυσε τα μέτρα προστασίας των θυμάτων, και ο **νόμος αριθ.129/2015**, ο οποίος βελτίωσε τη διασφάλιση των θυμάτων. Η τελευταία σημαντική αλλαγή έγινε με τον **νόμο αριθ.54/2020**, ο οποίος ενίσχυσε περαιτέρω τα μέτρα προστασίας των θυμάτων.

Οι νόμοι για την προστασία των παιδιών στην Πορτογαλία περιλαμβάνουν τον **νόμο αριθ.147/99**, ο οποίος έχει τροποποιηθεί πολλές φορές για την ενίσχυση των νομικών διατάξεων για την προστασία των παιδιών από τη βία. Πρόσθετοι νόμοι όπως ο **νόμος αριθ.112/2009** και ο **νόμος αριθ.144/2015** αφορούν επίσης την προστασία των παιδιών στο πλαίσιο του χειρισμού υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας.

Επισημαίνει ότι το καταστατικό του θύματος στο πορτογαλικό δίκαιο αποτελεί ένα ακόμη στοιχείο των μέτρων που αφορούν την ενδοοικογενειακή βία και ένα πλήρες σύνολο νομικών διατάξεων για την προστασία και τη βοήθεια των θυμάτων. Το εν λόγω καταστατικό υπόκειται σε διάφορους αποτρεπτικούς νόμους και νομοθετικές τροποποιήσεις που αποσκοπούν στην προώθηση και επέκταση των διατάξεων για τη διαθεσιμότητα της προστασίας των θυμάτων: Ο **νόμος αριθ. 57/2021** επεξεργάστηκε την προστασία των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας για να συμπεριλάβει τα παιδιά και τα νεαρά άτομα που βρίσκονται σε βίαια περιβάλλοντα.

Ανταποκρινόμενη στην επείγουσα ανάγκη προστασίας των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, η Πορτογαλία δημιούργησε ένα σταθερό εθνικό δίκτυο υποστήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Το δίκτυο αυτό αποτελείται από διάφορες οργανώσεις, προγράμματα και έργα που είναι αφιερωμένα στην παροχή υποστήριξης σε όσους πλήττονται από την ενδοοικογενειακή βία.

Η κύρια οργάνωση στην Πορτογαλία που υποστηρίζει τα θύματα είναι η APAV (*Πορτογαλική Ένωση Υποστήριξης Θυμάτων*). Η APAV προσφέρει μια σειρά από βασικές υπηρεσίες, όπως συμβουλευτική, νομική συνδρομή, καταφύγια έκτακτης ανάγκης, γραμμή βοήθειας και προγράμματα ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες βοηθούν τα θύματα να διαχειριστούν τις εμπειρίες τους και να αναζητήσουν βοήθεια, ενώ οι νομικές συμβουλές διασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων τους. Τα καταφύγια έκτακτης ανάγκης παρέχουν ασφαλή διαμονή, ενώ η γραμμή βοήθειας προσφέρει άμεση υποστήριξη και καθοδήγηση.

Το *Πρόγραμμα Ασφαλούς Σχολείου*, το οποίο λειτουργεί από το 1992, είναι μια εθνική πρωτοβουλία που αποσκοπεί στη διασφάλιση της ασφάλειας του σχολικού περιβάλλοντος. Προλαμβάνει τις επικίνδυνες συμπεριφορές και μειώνει τις πράξεις ανασφάλειας στα σχολεία με τη συμμετοχή των δυνάμεων ασφαλείας στην εφαρμογή του.

Η Επιτροπή για την Ιδιότητα του Πολίτη και την Ισότητα των Φύλων (CIG) είναι το κορυφαίο κυβερνητικό όργανο σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά την ισότητα των φύλων και την ενδοοικογενειακή βία. Ο ρόλος της CIG περιλαμβάνει τη χάραξη πολιτικής, τη χρηματοδότηση οργανώσεων που εργάζονται με θύματα και την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης για επαγγελματίες σε διάφορους τομείς, ώστε να ενισχυθεί η ικανότητά τους να στηρίζουν τα θύματα.

Τα καταφύγια στην Πορτογαλία προσφέρουν ασφαλή στέγαση και ολοκληρωμένες υποστηρικτικές υπηρεσίες, όπως συμβουλευτική, νομική συνδρομή και ιατρικές υπηρεσίες. Παρέχουν επίσης προγράμματα επανένταξης για να βοηθήσουν τα θύματα να ξαναρχίσουν τη ζωή τους βρίσκοντας σπίτια, θέσεις εργασίας και σχολεία.

Οι επαγγελματίες του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην υποστήριξη των θυμάτων παρέχοντας άμεση ιατρική περίθαλψη, μακροπρόθεσμη ψυχολογική υποστήριξη και παραπομπές σε άλλες αναγκαίες υπηρεσίες.

Οι πορτογαλικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία των θυμάτων μέσω της ταχείας ανταπόκρισης σε περιστατικά, της έκδοσης και εφαρμογής διαταγών προστασίας και της ενδελεχούς διερεύνησης και δίωξης των δραστών.

Πολυάριθμες ΜΚΟ συνεργάζονται με την κυβέρνηση για να προσφέρουν πρόσθετες υπηρεσίες υποστήριξης. Οργανώσεις όπως η Ένωση Γυναικών κατά της Βίας (AMCV), η CasaQui, η Plano i, η UMAR - Women's Union Alternative and Response, και το Poplar House ειδικεύονται στη συμβουλευτική, τη νομική υπεράσπιση, την ενημέρωση της κοινότητας και την υποστήριξη της πολιτικής.

Οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες, όπως η Εθνική Στρατηγική για την Ισότητα και τη Μη Διάκριση (2018-2030), γνωστή ως «Portugal + Igual», περιλαμβάνουν εκστρατείες για την πρόληψη, προγράμματα κατάρτισης για επαγγελματίες και ολοκληρωμένες υπηρεσίες υποστήριξης για τα θύματα. Οι εξειδικευμένες αστυνομικές μονάδες έχουν εκπαιδευτεί για να χειρίζονται υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας με ευαισθησία και εμπειρογνωμοσύνη.

Η κυβέρνηση έχει επίσης λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση των αναγκών των παιδιών που γίνονται μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας. Οι εξειδικευμένες υπηρεσίες παιδικής προστασίας επικεντρώνονται στην ασφάλεια και την ευημερία τους, τα εκπαιδευτικά προγράμματα τα διδάσκουν για τις υγιείς σχέσεις και οι συμβουλευτικές υπηρεσίες τα βοηθούν να αντιμετωπίσουν το τραύμα που έχουν βιώσει.

Το Εθνικό Δίκτυο Υποστήριξης Θυμάτων Ενδοοικογενειακής Βίας (RNAVVD) είναι ένα ολοκληρωμένο δίκτυο που παρέχει υποστήριξη και καταφύγιο, το οποίο περιλαμβάνει κοινωνικές, υγειονομικές, νομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ασφαλείας. Η πρωτοβουλία

αυτή δίνει έμφαση στη διυπηρεσιακή συνεργασία, στις προσεγγίσεις με επίκεντρο το θύμα και στη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση για τη βελτίωση των στρατηγικών αντιμετώπισης και των υπηρεσιών υποστήριξης.

Η Πορτογαλία έχει αναπτύξει μια πολύπλευρη προσέγγιση για την υποστήριξη των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, εστιάζοντας στην ασφάλεια, την ευημερία και την ενδυνάμωση. Παρά τη σημαντική πρόοδο, οι προκλήσεις παραμένουν και απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για να εξασφαλιστεί η ολοκληρωμένη υποστήριξη και προστασία όλων των θυμάτων.

Κύπρος

Η Κύπρος έχει εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και της βίας κατά των γυναικών. Ο περί της Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας στην Οικογένεια Νόμος (**N.119(I)/2000**) απαγορεύει ρητά τις πράξεις βίας εντός της οικογένειας. Το 2021, η χώρα θέσπισε τον περί της Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας Νόμο (**Νόμος 2021 περί Βίας κατά των Γυναικών**), ο οποίος ορίζει περαιτέρω και ποινικοποιεί διάφορες μορφές βίας, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής, σεξουαλικής και οικονομικής βίας, καθώς και τη διάδοση πορνογραφικού περιεχομένου. Ο νόμος ασχολείται επίσης με την παρακίνηση παιδιών να διαπράξουν αδικήματα.

Η Κύπρος έχει επίσης λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της παρενόχλησης και της παρενόχλησης μέσω του **νόμου για την προστασία από την παρενόχληση και την παρενόχληση (2021)** και έχει ποινικοποιήσει τον σεξισμό και τον διαδικτυακό σεξισμό με τον **νόμο για την καταπολέμηση του σεξισμού και του διαδικτυακού σεξισμού (2020)**. Επιπλέον, τα **εθνικά σχέδια δράσης για την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών (2019-2023)** δίνουν προτεραιότητα στην καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου. Η χώρα επικύρωσε τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης το 2017, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2018, ενισχύοντας τη δέσμευσή της για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.

Οι πρωτοβουλίες για την υποστήριξη των θυμάτων περιλαμβάνουν την SPAVO («Σύνδεσμος για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας στην οικογένεια»), η οποία παρέχει υποστήριξη, εκπαίδευση και υπηρεσίες, όπως το σπίτι της γυναίκας και το πρόγραμμα Proteas για τους θύτες και το Μεσογειακό Ινστιτούτο Σπουδών Φύλου, στόχος του οποίου είναι η έρευνα και η υλοποίηση έργων σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία, όπως το έργο TRUST.

Ιταλία

Η προσέγγιση της Ιταλίας για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας έχει εξελιχθεί σημαντικά με την πάροδο των ετών. Το νομικό πλαίσιο της χώρας

περιλαμβάνει τον **νόμο αριθ. 66/1996**, ο οποίος αφορά τη σεξουαλική βία και παρέχει ειδική προστασία για τα ανήλικα άτομα. Ο **νόμος 154/2001** εισήγαγε ειδικά προληπτικά μέτρα τόσο σε ποινικό όσο και σε αστικό επίπεδο για την προστασία των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας.

Η νομοθεσία της Ιταλίας ευθυγραμμίζεται με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (2011), αναγνωρίζοντας τη βία κατά των γυναικών ως μορφή παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διάκρισης. Το **νομοθετικό διάταγμα αριθ. 212/2015**, γνωστό ως «Μανιφέστο των δικαιωμάτων των θυμάτων», επικεντρώνεται στα δικαιώματα, τη βοήθεια και την προστασία των θυμάτων εγκληματικών πράξεων. Ο νόμος «Κόκκινος Κώδικας», ο οποίος τέθηκε σε ισχύ το 2019, αποσκοπούσε στην επιτάχυνση της καταγγελίας και της διερεύνησης των εγκλημάτων με βάση το φύλο, επεκτείνοντας το χρονικό πλαίσιο για την καταγγελία σεξουαλικών επιθέσεων και εισάγοντας νέα αδικήματα όπως την εκδικητική πορνογραφία, ο εξαναγκασμός σε γάμο και η παραμόρφωση του σώματος κάποιου μέσω μόνιμων τραυματισμών.

Η Ιταλία έχει υπογράψει αρκετές διεθνείς συμβάσεις με στόχο την προστασία των παιδιών και την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού και της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Ένα βήμα προς τα εμπρός στη συνεργασία μεταξύ των θεσμικών οργάνων και των δυνάμεων της τάξης έχει γίνει με τη διακρατική εφαρμογή **SCUDO**, η οποία υποστηρίζει τη διαχείριση των δραστηριοτήτων «επείγουσας αντίδρασης» για την πρόληψη και την καταπολέμηση φαινομένων που σχετίζονται με την ενδοοικογενειακή ή έμφυλη βία. Η εφαρμογή προορίζεται κυρίως για τους λειτουργούς της Αστυνομίας του Κράτους και του Σώματος Καραμπινιέρων που ασχολούνται με υπηρεσίες εδαφικού ελέγχου. Το SCUDO διαθέτει πληθώρα πληροφοριών σχετικά με τα υφιστάμενα προηγούμενα σε συγκρούσεις με βάση το φύλο, οι οποίες εμπλουτίζονται και επικαιροποιούνται με κάθε παρέμβαση του τμήματος εδαφικού ελέγχου

Γερμανία

Η Γερμανία διαθέτει ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Ο **νόμος για την προστασία κατά της βίας (GewSchG)**, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ το 2002, επιτρέπει στα θύματα να λάβουν αστικές εντολές προστασίας που απαιτούν από τους δράστες να εγκαταλείψουν την κοινή κατοικία και να μείνουν μακριά από το θύμα. Ο νόμος επιτρέπει επίσης την παραχώρηση της κοινής κατοικίας στο θύμα και την απαγόρευση επαφής του δράστη.

Ο **γερμανικός ποινικός κώδικας (StGB)** περιλαμβάνει διάφορα τμήματα που αφορούν την ενδοοικογενειακή βία:

- Το άρθρο 223 καλύπτει τη σωματική κακοποίηση.

- Το άρθρο 224 ασχολείται με την επικίνδυνη επίθεση, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρυντικών μορφών επίθεσης.
- Το άρθρο 225 ασχολείται ειδικά με την κακοποίηση στο πλαίσιο της οικογένειας ή από άτομα σε θέση εμπιστοσύνης.
- Το άρθρο 238 απαγορεύει την παρενόχληση.
- Το άρθρο 240 ασχολείται με τον εξαναγκασμό, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο στενών σχέσεων.
- Το άρθρο 177 περιλαμβάνει διατάξεις για τη δίωξη της σεξουαλικής βίας εντός σχέσεων.

Η Γερμανία διαθέτει επίσης νόμους για την προστασία των παιδιών, όπως ο νόμος για την ευημερία των παιδιών και των νέων (KJHG) και ο νόμος για την καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας και της εκμετάλλευσης παιδιών, οι οποίοι ενισχύουν τις ποινές και τους μηχανισμούς προστασίας κατά της σεξουαλικής βίας και της εκμετάλλευσης παιδιών.

Οι ομοσπονδιακές πρωτοβουλίες στη Γερμανία περιλαμβάνουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού, υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής, καθώς και εξειδικευμένη κατάρτιση για επαγγελματίες. Προγράμματα όπως η εθνική τηλεφωνική γραμμή για τη βία κατά των γυναικών και πολυάριθμα καταφύγια γυναικών παρέχουν ζωτικής σημασίας υποστήριξη στα θύματα. Οι εκπαιδευτικές προσπάθειες στα σχολεία και τις κοινότητες αποσκοπούν στην προώθηση υγιών σχέσεων και στην πρόληψη της βίας.

Υφιστάμενη κατάσταση

Αναπτύχθηκε λεπτομερής επισκόπηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την ενδοοικογενειακή βία στις χώρες εταίρους, με έμφαση στα σχετικά στατιστικά στοιχεία, τις πρόσφατες τάσεις, τις επιπτώσεις στα νεαρά θύματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας.

Ισπανία

Τα στατιστικά στοιχεία της Κυβερνητικής Αντιπροσωπείας κατά της έμφυλης βίας αναδεικνύουν μια σοβαρή κατάσταση: **από το 2023, ο αριθμός των γυναικών που δολοφονήθηκαν λόγω έμφυλης βίας ανήλθε σε 1271**. Μόνο το 2024, υπήρξαν 27 θάνατοι γυναικών λόγω ενδοοικογενειακής βίας, με λεπτομερή στοιχεία που δείχνουν την ηλικιακή κατανομή αυτών των θυμάτων και των φερόμενων ως θυτών τους. Οι περιπτώσεις θανάτων ανηλίκων από περιπτώσεις έμφυλης βίας κατά των μητέρων τους από το 2013 έως το 2024 ανήλθαν σε 62.

Οι πρόσφατες τάσεις δείχνουν ότι η πανδημία COVID-19 αύξησε σημαντικά την έμφυλη βία μέσω μηχανισμών όπως η απομόνωση, οι περιορισμένες δυνατότητες διαφυγής και η περιορισμένη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη. Το κρατικό σύμφωνο κατά της έμφυλης βίας που θεσπίστηκε το 2017, το οποίο περιλαμβάνει ολοκληρωμένα μέτρα σε διάφορους τομείς, προέκυψε από εντατικές κοινοβουλευτικές διαπραγματεύσεις. Το εν λόγω Σύμφωνο περιλαμβάνει τον επηρεασμό όλων των τομέων της κοινωνίας και περιλαμβάνει 214 μέτρα από το Κογκρέσο των Αντιπροσώπων και 267 μέτρα από τη Γερουσία, τα οποία ενοποιούνται σε ένα σύνολο 292 μέτρων που διαρθρώνονται σε δέκα γραμμές δράσης. Τα μέτρα αυτά αφορούν την ευαισθητοποίηση και την πρόληψη, τη βελτίωση της θεσμικής αντίδρασης, τη βοήθεια και την προστασία των θυμάτων, την προστασία των ανηλίκων, την κατάρτιση των διαφόρων παραγόντων, τη στατιστική παρακολούθηση, τις συστάσεις προς τις δημόσιες διοικήσεις και άλλους φορείς, την προσοχή σε άλλες μορφές βίας κατά των γυναικών, την οικονομική δέσμευση και την παρακολούθηση του συμφώνου. Τα μέτρα αποσκοπούν στην ευαισθητοποίηση, την ενίσχυση του συντονισμού και της χρήσης των πόρων, τη βελτίωση της βοήθειας και της προστασίας των θυμάτων, την ενίσχυση της προστασίας των ανηλίκων, την προώθηση της εξειδικευμένης κατάρτισης των επαγγελματιών, τη διασφάλιση της αξιόπιστης συλλογής δεδομένων και την παροχή οικονομικής στήριξης.

Ο αντίκτυπος της ενδοοικογενειακής βίας στην υγεία των γυναικών είναι βαθύς, επηρεάζοντας όλες τις πτυχές της ζωής τους, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής τους ευημερίας, καθώς και των παιδιών τους. Η βία κατά των γυναικών μπορεί να εννοηθεί ως σημαντικός παράγοντας κινδύνου για κακή υγεία, που μεταφράζεται σε ένα ευρύ φάσμα αρνητικών αποτελεσμάτων για την υγεία. Οι συνέπειες αυτές δημιουργούν συνέργειες που επιδεινώνουν τις επιπτώσεις στην υγεία των

γυναικών και αναδεικνύουν τα οφέλη των προληπτικών δραστηριοτήτων. Διαφορετικοί τομείς του συστήματος υγείας, όπως οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας, οι προγεννητικές συμβουλές και οι κλινικές σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στις γυναίκες που έχουν ανάγκη.

Τα παιδιά που είναι θύματα ή μάρτυρες έμφυλης βίας βιώνουν ένα ευρύ φάσμα αρνητικών επιπτώσεων στον σωματικό, συναισθηματικό, γνωστικό, συμπεριφορικό και κοινωνικό τομέα. Σωματικά, τα παιδιά μπορεί να παρουσιάσουν καθυστερημένη ανάπτυξη, δυσκολίες στον ύπνο και το φαγητό, παλινδρομήσεις, μειωμένες κινητικές δεξιότητες, ψυχοσωματικά συμπτώματα όπως έκζεμα ή άσθμα και απώλεια όρεξης. Συναισθηματικά, μπορεί να υποφέρουν από άγχος, κατάθλιψη, απομόνωση, χαμηλή αυτοεκτίμηση και διαταραχή μετατραυματικού στρες. Γνωστικά, τα παιδιά μπορεί να έχουν γλωσσικές και αναπτυξιακές καθυστερήσεις και οι ακαδημαϊκές τους επιδόσεις μπορεί να είναι σημαντικά μειωμένες. Από πλευράς συμπεριφοράς, μπορεί να παρουσιάσουν επιθετικότητα, κακομεταχείριση των ζώων, ξεσπάσματα, αναστολές, ανωριμότητα, παραβατικότητα, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής-υπερκινητικότητας και εξαρτήσεις από ουσίες. Κοινωνικά, τα επηρεαζόμενα παιδιά μπορεί να έχουν ελλιπείς κοινωνικές δεξιότητες, να αποφεύγουν τις αλληλεπιδράσεις, να βιώνουν την απόρριψη και να παρουσιάζουν έλλειψη ενσυναίσθησης ή επιθετική, προκλητική συμπεριφορά.

Η έκταση των επιπτώσεων της βίας στα παιδιά επηρεάζεται από παράγοντες όπως η ηλικία, το φύλο, η βαρύτητα/ένταση και η διάρκεια της έκθεσης στη βία, το οικογενειακό πλαίσιο, το είδος της κοινωνικής παρέμβασης και η συσσώρευση άλλων στρεσογόνων παραγόντων. Μία από τις πιο μακροπρόθεσμες επιπτώσεις είναι η μετάδοση της βίας από γενιά σε γενιά, όπου τα παιδιά που εκτίθενται στη βία στο οικογενειακό πλαίσιο μπορεί να αναπτύξουν ένα μοντέλο μάθησης που εξομαλύνει τη βίαιη συμπεριφορά. Μελέτες υποδεικνύουν ότι τα παιδιά αυτά είναι πιο πιθανό να γίνουν θύτες ή θύματα έμφυλης βίας στην ενήλικη ζωή. Τα παιδιά που εκτίθενται στην έμφυλη βία μπορεί να αναπτύξουν επιβλαβείς πεποιθήσεις και αξίες, όπως η αντίληψη ότι οι άνδρες είναι ανώτεροι και οι γυναίκες πρέπει να τους υπακούσουν ή ότι η βία κατά των γυναικών είναι δικαιολογημένο και χωρίς συνέπειες. Τα παιδιά αυτά συχνά δεν μαθαίνουν τις κατάλληλες στρατηγικές για τις διαπροσωπικές σχέσεις, την επίλυση συγκρούσεων, την ευελιξία, τον διάλογο ή τον σεβασμό, ενισχύοντας τον κύκλο της βίας.

Πορτογαλία

Η ενδοοικογενειακή βία έχει επηρεάσει σημαντικά την κοινωνική ζωή στην Πορτογαλία τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και το Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο, χιλιάδες περιπτώσεις καταγγέλλονται ετησίως. Μεταξύ 2021 και 2023, η Πορτογαλική Ένωση Υποστήριξης Θυμάτων (APAV) κατέγραψε **64.899 εγκλήματα**

ενδοοικογενειακής βίας, με 25.240 γυναίκες θύματα (81,1%) και 5.372 άνδρες θύματα (17,3%). Τα περισσότερα θύματα ήταν ηλικίας μεταξύ 36 και 45 ετών, και ένα σημαντικό ποσοστό βίωσε συνεχή θυματοποίηση (54,5%). Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων αναφέρει ότι περίπου το 24% των γυναικών στην Πορτογαλία έχουν βιώσει σωματική ή σεξουαλική βία από σύντροφο κάποια στιγμή στη ζωή τους.

Οι περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας στην Πορτογαλία ποικίλλουν, με τα περισσότερα αναφερόμενα περιστατικά να αφορούν απειλές και εξαναγκαστικό έλεγχο (19.335 περιπτώσεις). Η σωματική βία αντιπροσωπεύει 16.926 περιπτώσεις και η συκοφαντική δυσφήμιση και εξύβριση 16.142 περιπτώσεις. Λιγότερο συχνά αναφέρονται η ψυχολογική βία (1.218 περιπτώσεις) και η σεξουαλική βία (732 περιπτώσεις). Αυτές οι διαφορετικές μορφές υπογραμμίζουν την πολυπλοκότητα της ενδοοικογενειακής βίας, η οποία απαιτεί ολοκληρωμένες στρατηγικές για την πρόληψη, την προστασία και την υποστήριξη όλων των θυμάτων.

Η ενδοοικογενειακή βία στην Πορτογαλία επηρεάζει σημαντικά τον νεαρό πληθυσμό, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Πολλά παιδιά και νεαρά άτομα εκτίθενται σε ενδοοικογενειακή βία στο σπίτι, αφήνοντας βλαβερές συνέπειες στην ψυχολογική και συναισθηματική τους ανάπτυξη. Το 2022, περίπου 5.000 περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας αφορούσαν παιδιά είτε ως άμεσα θύματα είτε ως μάρτυρες. Μεταξύ 2022 και 2023, η APAV κατέγραψε 10.271 εγκλήματα και άλλες μορφές βίας που διαπράχθηκαν κατά παιδιών και νεαρών ατόμων, εκ των οποίων τα 6.432 (62,6%) ήταν εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας και τα 3.116 (30,3%) σεξουαλικά εγκλήματα. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η APAV υποστήριξε 5.661 παιδιά και νεαρά θύματα, γεγονός που αντικατοπτρίζει αύξηση 18,2% από το 2022 έως το 2023.

Τα νεαρά θύματα ενδοοικογενειακής βίας υποφέρουν από σοβαρές ψυχολογικές συνέπειες, όπως άγχος, κατάθλιψη και μετατραυματική διαταραχή. Μπορεί επίσης να αντιμετωπίσουν μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα συμπεριφοράς και διαταραγμένες σχέσεις αργότερα στη ζωή τους. Το τραύμα μπορεί να επηρεάσει την ψυχολογική τους ανάπτυξη και ευημερία, οδηγώντας σε χαμηλότερες ακαδημαϊκές επιδόσεις, αυξημένες απουσίες και υψηλότερα ποσοστά αποχώρησης από τα σχολεία. Σε κοινωνικό επίπεδο, τα παιδιά αυτά μπορεί να έχουν προβλήματα εμπιστοσύνης, να δυσκολεύονται να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν φιλίες και να επιδεικνύουν επιθετικότητα, οδηγώντας σε απομόνωση και αισθήματα μοναξιάς και ανασφάλειας.

Ο αντίκτυπος της ενδοοικογενειακής βίας επεκτείνεται πέρα από τα άμεσα θύματα και σε άλλα μέλη της οικογένειας, συμπεριλαμβανομένων των συγγενών και της ευρύτερης οικογένειας. Η συναισθηματική δυσφορία είναι κοινή μεταξύ των μη άμεσων θυμάτων, δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα φόβου, ενοχής και θυμού. Οι οικονομικές επιβαρύνσεις αυξάνονται επίσης λόγω των νομικών εξόδων, της ιατρικής περίθαλψης και των εξόδων συμβουλευτικής, που επιδεινώνονται από την απώλεια εισοδήματος

λόγω δικαστικών διαδικασιών ή θεραπείας. Αυτές οι ψυχολογικές και οικονομικές επιπτώσεις περιπλέκουν την κατάσταση της οικογένειας, καθιστώντας αναγκαία μια πολύπλευρη προσέγγιση για τη στήριξη και την ανοικοδόμηση της ζωής τους.

Η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας στην Πορτογαλία αντιμετωπίζει αρκετές προκλήσεις:

1. Γεωγραφικά εμπόδια: Τα θύματα σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, όπως καταφύγια, υπηρεσίες υποστήριξης και νομική βοήθεια, γεγονός που καθιστά τη διαφυγή και την ασφάλεια πιο δύσκολες.
2. Κοινωνικό στίγμα: Οι κοινωνικές συμπεριφορές και τα πολιτισμικά πρότυπα μπορεί να αποθαρρύνουν τα θύματα από το να αναφερθούν λόγω ντροπής, ενοχής ή του φόβου για κριτική, ιδίως σε κοινότητες με παραδοσιακές απόψεις σχετικά με τους ρόλους των φύλων και την ιδιωτικότητα της οικογένειας.
3. Περιορισμός των πόρων: Μια σημαντική πρόκληση είναι η έλλειψη κεφαλαίων και πόρων που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και καταφυγίων. Οι περιορισμένοι προϋπολογισμοί οδηγούν σε μακρές λίστες αναμονής για καταφύγια, συμβουλευτικές και νομικές υπηρεσίες και σε έλλειψη προγραμμάτων προσέγγισης, αφήνοντας πολλά θύματα χωρίς υποστήριξη.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε αύξηση των καταγεγραμμένων περιπτώσεων ενδοοικογενειακής βίας, πιθανότατα λόγω της αυξανόμενης ευαισθητοποίησης του κοινού από τις εκπαιδευτικές εκστρατείες και την κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης. Οι βελτιωμένες υπηρεσίες υποστήριξης, όπως οι τηλεφωνικές γραμμές, τα καταφύγια και η νομική βοήθεια, έχουν επίσης συμβάλει στην αύξηση των ποσοστών καταγγελίας. Η πανδημία COVID-19 επηρέασε σημαντικά την ενδοοικογενειακή βία, με τα περιστατικά να αυξάνονται κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού λόγω της οικονομικής πίεσης και της αβεβαιότητας. Οι περιορισμοί μετακίνησης παγίδευσαν πολλά θύματα με τους θύτες τους, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για ισχυρά συστήματα υποστήριξης και μηχανισμούς αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης κατά τη διάρκεια κρίσεων.

Στην Πορτογαλία παρέχεται ειδική στήριξη σε νεαρά θύματα ή μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών και θεραπείας. Εκπαιδευτικά προγράμματα ευαισθητοποιούν για την ενδοοικογενειακή βία και τις αρνητικές συνέπειές της, προωθώντας τις υγιείς σχέσεις. Μεταξύ 2022 και 2023, η APAV διοργάνωσε 1.887 εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης, στις οποίες συμμετείχαν για 3.970 ώρες συνολικά 42.071 άτομα, συμβάλλοντας σημαντικά στην πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας και στον μετριασμό των επιπτώσεών της στη νέα γενιά.

Κύπρος

Στην Κύπρο, η συλλογή δεδομένων σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία είναι περιορισμένη, ενώ τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν σημαντική αύξηση των περιπτώσεων ενδοοικογενειακής βίας τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο για την Πρόληψη της Ενδοοικογενειακής Βίας (ΣΠΑΒΟ), **οι υποθέσεις αυξήθηκαν κατά 33% το 2021** σε σύγκριση με το 2020 και κατά 106% σε σύγκριση με το 2019. Τα περισσότερα θύματα είναι γυναίκες και μόνο το 25% των περιπτώσεων καταγγέλλονται. Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων επισημαίνει την έλλειψη συγκρίσιμων δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ για την Κύπρο.

Οι τύποι ενδοοικογενειακής βίας που αναφέρονται περιλαμβάνουν σεξουαλική, σωματική και ψυχολογική βία, με τη σωματική βία να είναι η πιο διαδεδομένη. Οι επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στην Κύπρο περιλαμβάνουν αμέλεια για προσωπική φροντίδα, εγκατάλειψη καθημερινών καθηκόντων, δυσκολίες στο σχολείο, μετατραυματικό στρες και άγχος. Οι προκλήσεις στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας περιλαμβάνουν γλωσσικά εμπόδια για τους/τις πρόσφυγες/προσφύγισσες και τους/τις αιτητές άσυλο, την έλλειψη ενημέρωσης για την πρόληψη και την ανεπαρκή ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών υγείας.

Ιταλία

Το 2023, η αστυνομία αναγνώρισε **43.759 άτομα ως θύματα υποψίας έμφυλης ή ενδοοικογενειακής βίας**. Από αυτά, το 43,8% ταυτοποιήθηκαν ως πιθανά θύματα, το 40,5% ως πιθανά δράστες και το 14,9% ως μάρτυρες. Στο 0,9% των περιπτώσεων, το άτομο απουσίαζε, πράγμα που σημαίνει ότι δεν ταυτοποιήθηκαν ούτε οι δράστες ούτε τα θύματα επειδή δεν ήταν παρόντα. Μεταξύ των 19.152 ύποπτων θυμάτων, οι 13.793 ήταν γυναίκες, που αποτελούν το 72% του συνόλου, με μέσο όρο ηλικίας τα 41 έτη. Σε πάνω από το 90% των περιπτώσεων, ο ύποπτος δράστης ήταν κάποιος από το στενό και οικείο περιβάλλον της γυναίκας, όπως σύζυγος, σύντροφος, συγγενής ή μέλος της οικογένειας. Στο 7% των περιπτώσεων, ο δράστης ήταν γνωστός, φίλος ή συνάδελφος και μόνο στο 1,5% των περιπτώσεων ο δράστης ήταν εντελώς άγνωστος στο θύμα.

Στο 61,5% των περιπτώσεων, ο δράστης είχε συναισθηματική σχέση με το θύμα, είτε υφιστάμενη σχέση είτε στο παρελθόν. Συγκεκριμένα, στο 43,2% των περιπτώσεων, ο δράστης ήταν σύζυγος ή σύντροφος, και στο 18,3% των περιπτώσεων, σύντροφος ή πρώην σύντροφος. Επιπλέον, σε δύο στις πέντε (42%) περιπτώσεις βίας κατά γυναικών από δράστες με τους οποίους είχαν σχέση, υπήρχαν και ανήλικα άτομα.

Τα ανήλικα άτομα είναι συχνά άμεσα θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Το 2023, υπήρχαν 2.124 ύποπτα παιδιά-θύματα, εκ των οποίων 1.086 κορίτσια και 1.036 αγόρια. Μεταξύ αυτών των παιδιών, το 34% ήταν μεταξύ 0 και 6 ετών, το 18% ήταν μεταξύ 7 και 10 ετών και το υπόλοιπο 48% ήταν μεταξύ 11 και 17 ετών. Η ηλικία στην οποία τα παιδιά βιώνουν

βία, η φύση και η συχνότητα της βίας και η παρουσία ή απουσία προστατευτικών παραγόντων επηρεάζουν σημαντικά τις συνέπειες αυτών των τραυματικών γεγονότων. Όσο μικρότερα είναι τα παιδιά και όσο πιο σοβαρά είναι τα βίαια γεγονότα, τόσο πιο σοβαρές και συχνές είναι οι επιπτώσεις στην ψυχοσωματική τους ανάπτυξη και στη δομή της προσωπικότητάς τους.

Τα παιδιά που γίνονται μάρτυρες ενδοοικογενειακής βίας ενδέχεται να υποστούν άμεση σωματική βλάβη εάν εμπλακούν στη σύγκρουση προσπαθώντας να προστατεύσουν τη μητέρα τους. Η ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους επηρεάζεται επίσης από την επιθετικότητα της μητέρας, η οποία γίνεται παράγοντας κινδύνου για την ψυχοσωματική υγεία του παιδιού. Τα παιδιά αυτά ζουν συχνά σε κατάσταση έντονου στρες και αβεβαιότητας, βιώνοντας καθημερινά δεινά που περνούν απαρατήρητα από τους γονείς τους. Αυτή η έλλειψη αναγνώρισης μπορεί να οδηγήσει σε συναισθήματα αξιολόγησης, χαμένης αναγνώρισης και απώλειας εμπιστοσύνης στην ικανότητα των ενηλίκων να τα φροντίσουν. Ως αποτέλεσμα, μπορεί να γίνουν επιθετικά, αγανακτισμένα και αβοήθητα.

Οι επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στα παιδιά και τα έφηβα παιδιά είναι εκτεταμένες, επηρεάζοντας τον ψυχολογικό, συναισθηματικό, κοινωνικό και σωματικό τους τομέα. Οι συνήθεις συνέπειες περιλαμβάνουν κατάθλιψη, χαμηλή αυτοεκτίμηση, άγχος, επιθετικότητα, ανησυχία, μειωμένες κοινωνικές και σχεσιακές δεξιότητες, μειωμένες κινητικές ικανότητες, αλλαγές στα μοτίβα ύπνου, μειωμένες ενσυναισθητικές ικανότητες, παλινδρομικές συμπεριφορές, τάσεις αυτοτραυματισμού, διατροφικές διαταραχές, κατάχρηση ουσιών και χαμηλές ακαδημαϊκές επιδόσεις που συνδέονται με μαθησιακές δυσκολίες.

Καθώς τα παιδιά αυτά μεγαλώνουν, το τραύμα συνεχίζει να τα επηρεάζει, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια ευαίσθητων σταδίων όπως η εφηβεία. Οι έφηβοι/ες που έχουν εσωτερικεύσει την ιδέα ότι η βία είναι αποδεκτή στις σχέσεις κινδυνεύουν να συμπεριφέρονται καταστροφικά προς τους/τις συντρόφους τους χωρίς να αναλαμβάνουν την ευθύνη των πράξεών τους. Τα κορίτσια που γίνονται μάρτυρες γονεϊκής βίας μπορεί να είναι πιο πιθανό να αποδεχτούν στο μέλλον καταχρηστικές ή καταπιεστικές σχέσεις. Τα παιδιά αυτά συχνά αναπτύσσουν συμπεριφορές που μοιάζουν με αυτές των ενηλίκων, όπως η φροντίδα και η προστασία του κακοποιημένου γονέα, οδηγώντας σε αντιστροφή ρόλων όπου αναλαμβάνουν τη φροντίδα του ενήλικα.

Οι συνέπειες της βίας στις στενές σχέσεις μεταξύ των γονέων επηρεάζουν επίσης τις συμπεριφορές ανάλογα με το φύλο. Τα αγόρια μπορεί να μάθουν να περιφρονούν τις γυναίκες, υιοθετώντας έμφυλα στερεότυπα και υποτιμητικές συμπεριφορές απέναντι στους άνδρες που δεν ακολουθούν το ιδεώδες του δυνατού, αρρενωπού και ισχυρού άνδρα. Μπορεί να αντιλαμβάνονται τις γυναίκες ως κατώτερες και ως αντικείμενα ελέγχου και κυριαρχίας, που δικαιολογείται μέσω της βίας. Τα κορίτσια, ταυτιζόμενα με

τις μητέρες τους, ενδέχεται να αναπτύξουν χαμηλή αυτοεκτίμηση, να αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους ως εύθραυστο και άχρηστο και να επιδιώκουν άνισες σχέσεις που συνεπάγονται υποταγή. Και τα δύο φύλα μαθαίνουν μοντέλα σχέσεων όπου η επιθετικότητα και η βία δικαιολογούνται ως εκφράσεις στοργής και εξουσίας.

Γερμανία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έκθεσης «Lagebild Häusliche Gewalt» του Bundeskriminalamt (BKA), **η Γερμανία κατέγραψε 256.276 θύματα ενδοοικογενειακής βίας το 2023**, σημειώνοντας αύξηση 6,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Από αυτά τα θύματα, το 70,5% ήταν γυναίκες και το 75,6% των δραστών ήταν άνδρες. Ακόμη, 331 άτομα σκοτώθηκαν λόγω της ενδοοικογενειακής βίας, με πάνω από το 80% να είναι γυναίκες. Τα στοιχεία υπογράμμισαν επίσης ότι πάνω από τα μισά θύματα ενδοοικογενειακής βίας ήταν είτε κάτω των 14 ετών είτε άνω των 60 ετών.

Αρκετές περιπτώσεις από το 2023 απεικονίζουν τον αντίκτυπο της ενδοοικογενειακής βίας στα νεαρά άτομα:

1. Ένα 15χρονο κορίτσι στη Βαυαρία κακοποιείτο σοβαρά από τον πατέρα της επί σειρά ετών. Η κακοποίηση αποκαλύφθηκε μόνο όταν εκμυστηρεύτηκε σε έναν δάσκαλο, γεγονός που οδήγησε στη σύλληψη του πατέρα της.
2. Ένα 12χρονο αγόρι στο Βερολίνο αντιμετώπιζε συνεχή σωματική κακοποίηση από τον πατριό του. Η κακοποίηση ήρθε στο φως όταν οι σχολικές αρχές παρατήρησαν τα τραύματά του και κατήγγειλαν την υπόθεση στην αστυνομία.
3. Στο Αμβούργο, τρία αδέρφια ηλικίας 10, 13 και 16 ετών έπεσαν θύματα σοβαρής παραμέλησης και σωματικής κακοποίησης από τη μητέρα τους. Οι γείτονες ειδοποίησαν τις υπηρεσίες παιδικής προστασίας αφού παρατήρησαν την κακή κατάσταση των παιδιών.

Οι περιπτώσεις αυτές υπογραμμίζουν το σοβαρό και συνεχιζόμενο ζήτημα της ενδοοικογενειακής βίας στη Γερμανία, που πλήττει ιδιαίτερα τις γυναίκες και τα παιδιά.

Αναλύοντας τις μεταβολές από το 2019 έως το 2023, είναι εμφανείς σημαντικές μεταβολές στις τάσεις της ενδοοικογενειακής βίας. Ο αριθμός των περιπτώσεων ενδοοικογενειακής βίας έχει αυξηθεί, με 256.276 καταγεγραμμένα θύματα το 2023, γεγονός που αντανάκλα αύξηση 6,5% σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Οι γυναίκες και τα παιδιά παραμένουν τα κύρια θύματα, αναδεικνύοντας την αυξημένη ευάλωτότητά τους. Η πλειονότητα των δραστών είναι άνδρες, και αυτή η ανισότητα μεταξύ των φύλων στα δημογραφικά χαρακτηριστικά των δραστών έχει παραμείνει σταθερή.

Η πανδημία COVID-19 επηρέασε τη δυναμική της ενδοοικογενειακής βίας, με αυξημένη χρηματοδότηση για υπηρεσίες υποστήριξης, νομικές μεταρρυθμίσεις για την προστασία

των θυμάτων και εκστρατείες ευαισθητοποίησης με στόχο την πρόληψη και την έγκαιρη παρέμβαση. Αυτές οι τάσεις απεικονίζουν το εξελισσόμενο τοπίο της ενδοοικογενειακής βίας στη Γερμανία, τονίζοντας την ανάγκη για συνεχείς προσπάθειες υποστήριξης, πρόληψης και νομοθετικής δράσης.

Η ενδοοικογενειακή βία πλήττει σοβαρά τα νέα άτομα, επηρεάζοντας τη σωματική, ψυχολογική και κοινωνική τους ευημερία. Οι ψυχολογικές επιπτώσεις περιλαμβάνουν άγχος, κατάθλιψη, αυτοκτονικές σκέψεις, μετατραυματικό στρες, χαμηλή αυτοεκτίμηση και δυσκολία να εμπιστευτούν τους άλλους. Από πλευράς συμπεριφοράς, τα νεαρά θύματα μπορεί να παρουσιάσουν επιθετικότητα, εκφοβισμό, αντικοινωνική συμπεριφορά, κατάχρηση ουσιών και κακές ακαδημαϊκές επιδόσεις. Σωματικά, μπορεί να υποστούν τραυματισμούς από την άμεση κακοποίηση ή την προσπάθεια παρέμβασης, ψυχοσωματικά συμπτώματα όπως πονοκέφαλοι και στομαχόπονοι και διαταραχές του ύπνου.

Οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στα νεαρά θύματα περιλαμβάνουν αυξημένο κίνδυνο να εισέλθουν σε κακοποιητικές σχέσεις ως ενήλικες, μεγαλύτερη πιθανότητα να γίνουν οι ίδιοι θύτες και να συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας μέχρι την ενηλικίωση. Οι στατιστικές αυτές αναδεικνύουν τις σοβαρές και διαρκείς επιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας στα νεαρά άτομα.

Η Γερμανία αντιμετωπίζει αρκετές προκλήσεις στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας:

- Αδυναμία καταγγελίας : παρά την εξάπλωση της ενδοοικογενειακής βίας, πολλές περιπτώσεις δεν καταγγέλλονται λόγω της ντροπής των θυμάτων ή της ελπίδας για βελτίωση. Μελέτες δείχνουν ότι μία στις τέσσερις γυναίκες στη Γερμανία βιώνει ενδοοικογενειακή βία, αλλά οι καταγγελίες παραμένουν χαμηλές.
- Μετανάστες-θύματα: τα θύματα με δευτερογενή δικαιώματα διαμονής αντιμετωπίζουν επιπλοκές, καθώς το διαζύγιο ενός βίαιου συζύγου μπορεί ενδεχομένως να οδηγήσει σε απώλεια των δικαιωμάτων διαμονής, δημιουργώντας πρόσθετα εμπόδια στην αναζήτηση βοήθειας.
- Περιορισμένοι λόγοι χορήγησης ασύλου: η ενδοοικογενειακή βία που υπέστη το θύμα στη χώρα καταγωγής του δεν θεωρείται γενικά επαρκής λόγος για τη χορήγηση ασύλου στη Γερμανία, εκτός εάν πρόκειται για συστηματική βία λόγω φύλου από κρατικούς αξιωματούχους.
- Έλλειψη πρόσφατων στοιχείων: η πιο πρόσφατη ολοκληρωμένη έρευνα σχετικά με τη βία κατά των γυναικών από τους συντρόφους τους στη Γερμανία είναι σχεδόν μιας δεκαετίας, ενώ τα βασικά ευρήματα από μεγαλύτερες έρευνες είναι σχεδόν δύο δεκαετιών. Αυτή η έλλειψη επικαιροποιημένων δεδομένων εμποδίζει την αποτελεσματική χάραξη πολιτικής και την κατανομή των πόρων.

- Ανισότητες μεταξύ των φύλων στην έρευνα: ενώ υπάρχουν στοιχεία για την IPV κατά των γυναικών, τα πρώτα εθνικά αντιπροσωπευτικά στοιχεία για την IPV κατά των ανδρών στη Γερμανία εισήχθησαν μόλις πρόσφατα, γεγονός που υποδεικνύει ένα ιστορικό κενό στην κατανόηση της πλήρους έκτασης της ενδοοικογενειακής βίας.
- Ποικίλες μορφές βίας: η ενδοοικογενειακή βία στη Γερμανία περιλαμβάνει σωματική, σεξουαλική και συναισθηματική κακοποίηση, γεγονός που καθιστά δύσκολη την αποτελεσματική αντιμετώπιση όλων των μορφών της.
- Έκθεση των παιδιών: στο 60% των περιπτώσεων ενδοοικογενειακής βίας, τα παιδιά είναι παρόντα στο σπίτι. Ο αντίκτυπος στη σωματική, πνευματική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών αποτελεί πρόσθετη πρόκληση για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του ζητήματος.

Πρόσβαση σε υπηρεσίες και πόρους

Εξετάζοντας τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας (π.χ. συμβουλευτική, νομική βοήθεια) και την προσβασιμότητα των θυμάτων στις υπηρεσίες αυτές, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών περιορισμών στην πρόσβαση (π.χ. γεωγραφικοί, οικονομικοί, πολιτισμικοί, πολιτισμικοί, οικονομικοί), προέκυψαν τα ακόλουθα στοιχεία. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται προκλήσεις όπως τα γεωγραφικά εμπόδια, το πολιτισμικό στίγμα, οι περιορισμοί των πόρων και τα ζητήματα συντονισμού, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη συνεχούς βελτίωσης και προσαρμογής για τη διασφάλιση αποτελεσματικής υποστήριξης για όλα τα θύματα.

Ισπανία

Η Ισπανία προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες και πόρους για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, κυρίως μέσω κυβερνητικών και τοπικών πρωτοβουλιών.

Οικονομική βοήθεια: τα θύματα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε οικονομική βοήθεια στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων:

- Αποζημίωση για θάνατο, σοβαρή αναπηρία ή απόλυτη μόνιμη αναπηρία,
- Ενίσχυση ενοικίου,
- Ενεργός ένταξη- εισόδημα (RAI),
- Επείγουσα βοήθεια για γυναίκες θύματα βίας,
- Εισόδημα ένταξης στη Βαλένθια,
- Δημοτική κοινωνική βοήθεια έκτακτης ανάγκης.

Πόροι:

- Τηλέφωνο 016-016 Online: το Υπουργείο Ισότητας παρέχει τηλεφωνική υπηρεσία πληροφόρησης, νομικές συμβουλές και άμεση ψυχοκοινωνική φροντίδα για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών. Η υπηρεσία αυτή είναι διαθέσιμη μέσω πολλαπλών καναλιών, όπως τηλέφωνο, WhatsApp, ηλεκτρονική συνομιλία και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.
- ATENPRO: η υπηρεσία αυτή προσφέρει άμεση προσοχή μέσω τεχνολογιών κινητής επικοινωνίας και τηλεεντοπισμού, παρέχοντας υποστήριξη στα θύματα 24 ώρες το 24ωρο.

- Σύστημα παρακολούθησης: ένα τηλεματικό σύστημα παρακολουθεί την τήρηση των απαγορεύσεων προσέγγισης των θυμάτων, παρέχοντας επικαιροποιημένες πληροφορίες για τυχόν παραβιάσεις.
- Γραφεία προσοχής σε θύματα εγκλημάτων: τα γραφεία αυτά παρέχουν ολοκληρωμένη υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένης της νομικής καθοδήγησης, της ψυχολογικής βοήθειας και του συντονισμού με διάφορα ιδρύματα.
- Δικαστήρια για τη βία κατά των γυναικών: εξειδικευμένα δικαστήρια χειρίζονται υποθέσεις έμφυλης βίας.
- Violet Point: μια πρωτοβουλία για τη συμμετοχή της κοινωνίας στην καταπολέμηση της σεξιστικής βίας και τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο δράσης σε περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών.
- VIOPEP: πρόγραμμα για την προσωρινή φιλοξενία ζώνων γυναικών θυμάτων βίας.
- Σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, υπάρχουν 24ωρα Κέντρα Γυναικών που προσφέρουν ολοκληρωμένη φροντίδα, κέντρα βασικής και ειδικής πρωτοβάθμιας φροντίδας του δημόσιου συστήματος κοινωνικών υπηρεσιών και συμβούλια ισότητας σε επίπεδο δημοτικών συμβουλίων.

Προσβασιμότητα:

- Αστικές περιοχές: η γεωγραφική θέση επιτρέπει επαρκή πρόσβαση στους διαθέσιμους πόρους, αν και οι χρόνοι αναμονής μπορεί να αποτελούν ζήτημα.
- Αγροτικές περιοχές: τα θύματα στις αγροτικές περιοχές αντιμετωπίζουν την απομόνωση, την έλλειψη εξειδικευμένων πόρων και το συντηρητικό κοινωνικό περιβάλλον που μπορεί να αυξήσει την ευπάθεια.

Η Ισπανία έχει ισχυρή πολιτική δέσμευση για την εξάλειψη της βίας, με ετήσιες εκστρατείες ευαισθητοποίησης, διεπιστημονικές επαγγελματικές ομάδες και συμμετοχή των κρατικών δυνάμεων ασφαλείας. Ωστόσο, ο συντονισμός μεταξύ των φορέων μπορεί μερικές φορές να είναι δύσκολος και υπάρχει κίνδυνος επικάλυψης πόρων και διακύμανσης της ποιότητας των υπηρεσιών μεταξύ των περιφερειών.

Πορτογαλία

Διαθέσιμες υπηρεσίες: Η Πορτογαλία έχει αναπτύξει ένα ισχυρό δίκτυο υποστήριξης για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, συμπεριλαμβανομένων τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας, καταφυγίων και εξειδικευμένης κατάρτισης για την αστυνομία και τους παρόχους υπηρεσιών. Οι βασικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν:

- Κέντρα οικογενειακής δικαιοσύνης και APAV: παρέχουν νομική, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη.
- Γραμμές βοήθειας: εξασφαλίζουν άμεση βοήθεια.
- Εθνικό δίκτυο υποστήριξης: συντονίζει πολλαπλές υπηρεσίες για ολιστική υποστήριξη.

Προσβασιμότητα:

- Γεωγραφικά εμπόδια: περιορισμένη διαθεσιμότητα υπηρεσιών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές.
- Πολιτισμικό στίγμα: οι κοινωνικές αντιλήψεις αποθαρρύνουν τα θύματα από το να αναζητήσουν βοήθεια.
- Γλωσσικά εμπόδια: προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα μη πορτογαλόφωνα θύματα.
- Έλλειψη ευαισθητοποίησης: τα θύματα μπορεί να μην γνωρίζουν τις διαθέσιμες υπηρεσίες.
- Φόβος για αντίποινα: ανησυχίες για αυξημένη βία ή αντίποινα από τους θύτες.

Αποτελεσματικότητα: Η εξειδικευμένη κατάρτιση και η συντονισμένη αντίδραση της Πορτογαλίας έχουν βελτιώσει τον χειρισμό των υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας. Ωστόσο, οι περιορισμοί των πόρων, η ασυνεχής ποιότητα των υπηρεσιών και η υποδήλωση παραμένουν σημαντικά κενά.

Κύπρος

Διαθέσιμες υπηρεσίες: Στην Κύπρο, οι περισσότερες υπηρεσίες παρέχονται από το ΣΠΑΒΟ, συμπεριλαμβανομένων:

- Γραμμή βοήθειας 1440: στελεχωμένη από ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.
- SMS και ζωντανή συνομιλία: πρόσθετες μέθοδοι επικοινωνίας για τα θύματα.
- Ευρωπαϊκές Γραμμές Βοήθειας: για εξαφανισμένα παιδιά και υποστήριξη παιδιών.
- Κοινωνικές υπηρεσίες και καταφύγια: παρέχουν βασικές ανάγκες και εξασφαλίζουν εγκαταστάσεις προσωρινής φιλοξενίας.
- Πρόγραμμα Proteas: πρόγραμμα παρέμβασης για τους δράστες.
- Σπίτι της Γυναίκας: διεπιστημονικό κέντρο για την ολοκληρωμένη υποστήριξη των θυμάτων.

Προσβασιμότητα:

- Γεωγραφικά εμπόδια: περιορισμένη πρόσβαση στις αγροτικές περιοχές.
- Γλωσσικά εμπόδια: προκλήσεις για τους μη φυσικούς ομιλητές.
- Οικονομικά εμπόδια: οικονομικοί περιορισμοί που επηρεάζουν την πρόσβαση στις υπηρεσίες.

Αποτελεσματικότητα: Περιορισμοί πόρων και ζητήματα συντονισμού μεταξύ υπηρεσιών και οργανισμών επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της υποστήριξης της ενδοοικογενειακής βίας στην Κύπρο.

Ιταλία

Διαθέσιμες υπηρεσίες: Η Ιταλία προσφέρει μια σειρά υπηρεσιών μέσω θεσμικών και οργανωτικών πρωτοβουλιών:

- (1522): παρέχει ψυχολογική και νομική υποστήριξη.
- Οργανώσεις όπως η Telefono Rosa: προσφέρουν νομικές συμβουλές και ψυχολογική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για τη γονική μέριμνα και τη διαχείριση των συνεπειών της μαρτυρίας βίας.
- Άδεια εργασίας και επιδόματα: για γυναίκες που συμμετέχουν σε προγράμματα προστασίας.
- Προγράμματα όπως το GEA και το Cambiamo le regole: επικεντρώνονται στην πρόληψη και την υποστήριξη.
- Εφαρμογή SCUDO: υποστηρίζει τις δραστηριότητες αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης από τις αρχές επιβολής του νόμου.

Προσβασιμότητα:

- Γεωγραφικές ανισότητες: οι αστικές περιοχές έχουν καλύτερη πρόσβαση σε σύγκριση με τις αγροτικές περιοχές.
- Γλωσσικά και πολιτιστικά εμπόδια: τα θύματα μετανάστες/ριες αντιμετωπίζουν πρόσθετες προκλήσεις.

Αποτελεσματικότητα: Η Ιταλία διαθέτει ισχυρούς νόμους και ποικίλες υπηρεσίες υποστήριξης, αλλά οι προκλήσεις περιλαμβάνουν τον συντονισμό μεταξύ των

υπηρεσιών και τη διασφάλιση της σταθερής ποιότητας των υπηρεσιών σε όλες τις περιφέρειες.

Γερμανία

Διαθέσιμες υπηρεσίες: Γερμανία παρέχει διάφορες βασικές υπηρεσίες:

- (116 016): συμβουλευτική σε πολλές γλώσσες.
- Καταφύγια γυναικών (Frauenhäuser): προσφέρουν καταφύγιο, συμβουλευτική και υποστήριξη.
- Νομική βοήθεια: παρέχεται από οργανώσεις όπως η Weißer Ring.
- Συμβουλευτικά κέντρα: προσφέρονται από την Caritas και τη Diakonie.
- Αστυνομική προστασία και προστασία από το αστικό δικαστήριο: προσωρινές απαγορεύσεις επαφών και διαταγές αποχής.

Προσβασιμότητα:

- Γλώσσα: οι πολύγλωσσες υπηρεσίες βελτιώνουν την προσβασιμότητα.
- Γεωγραφική: οι αστικές περιοχές έχουν καλύτερη διαθεσιμότητα υπηρεσιών από ό,τι οι αγροτικές περιοχές.

Πολιτιστικά και οικονομικά εμπόδια: τα θύματα μετανάστες αντιμετωπίζουν πρόσθετες προκλήσεις και η ενημέρωση για τις διαθέσιμες υπηρεσίες μπορεί να είναι περιορισμένη.

Αποτελεσματικότητα: Η Γερμανία διαθέτει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, αλλά η ελλιπής αναφορά, οι ελλείψεις δεδομένων και η υποστήριξη των μεταναστών/ριων θυμάτων είναι τομείς που χρήζουν βελτίωσης.

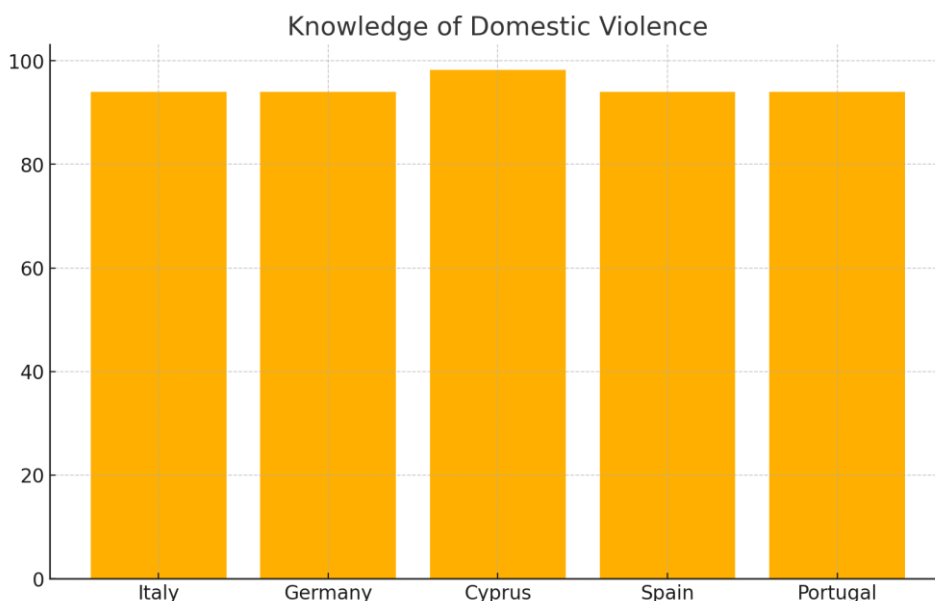
Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Σκοπός αυτού του ερωτηματολογίου ήταν να αναλύσει τις αντιλήψεις και τις εμπειρίες των νεαρών ατόμων σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία και τη βία λόγω φύλου. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από μια έρευνα περιλαμβάνουν ερωτήσεις σχετικά με τις προσωπικές εμπειρίες, τη γνώση των διαθέσιμων πόρων και τις προτάσεις για τη βελτίωση των συστημάτων υποστήριξης. Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από 362 νεαρά άτομα (πολύ περισσότερο από τον αριθμό που προβλεπόταν στο στάδιο του σχεδιασμού) ηλικίας μεταξύ 13 και 24 ετών.

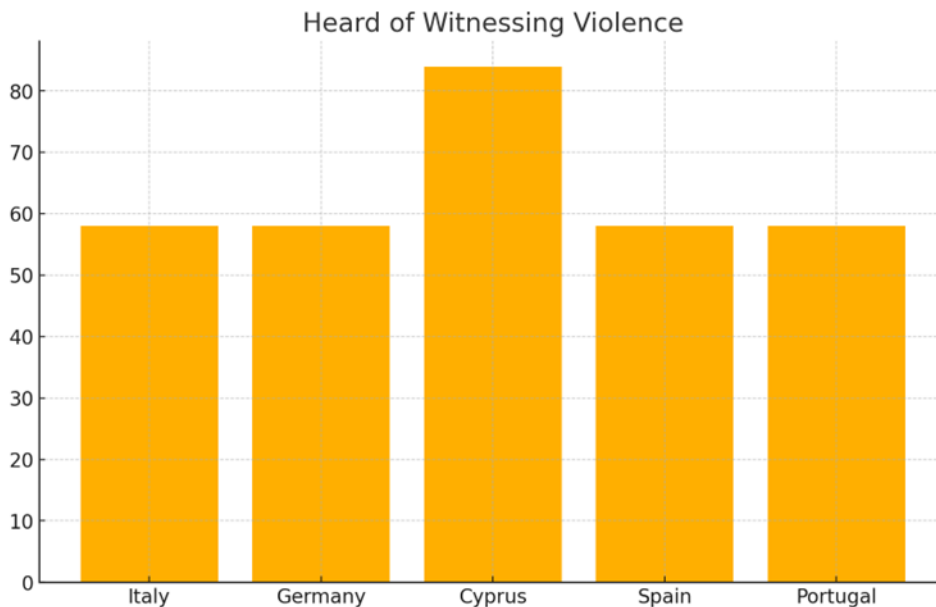
Το ερωτηματολόγιο κάλυψε ορισμένες πτυχές για να κατανοηθεί ο τρόπος με τον οποίο η ενδοοικογενειακή βία επηρεάζει τα νεαρά άτομα που είναι έμμεσα θύματα βίας (σε αντίθεση με τα άμεσα θύματα). Συγκεκριμένα, το ερωτηματολόγιο οργανώθηκε σε διάφορες ενότητες: γνώση για την ενδοοικογενειακή βία και βία λόγω φύλου,

- ο επιπτώσεις της βίας στα άτομα,
- ο μορφές βοήθειας και υποστήριξης για τα θύματα της βίας,
- ο γνώση των διαθέσιμων πόρων και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων,
- ο μέτρα βελτίωσης που πρέπει να εφαρμοστούν για όσους έχουν βιώσει ενδοοικογενειακή βία.

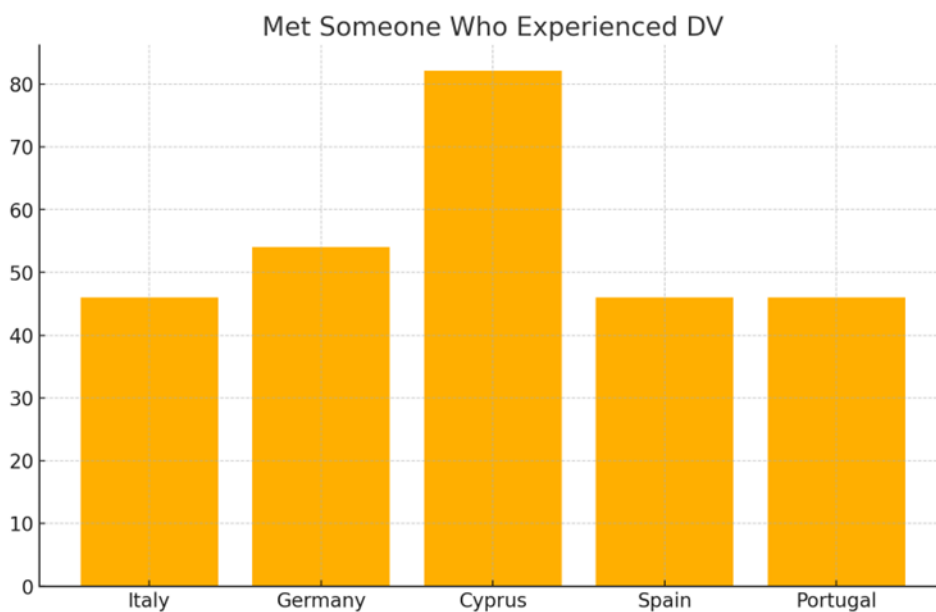
Όσον αφορά τις γνώσεις των συμμετεχόντων/ουσών σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία και την έμφυλη βία, η απάντηση της πλειονότητας των συμμετεχόντων/ουσών ήταν η επίγνωση του τι είναι η ενδοοικογενειακή βία ή η έμφυλη βία. Τα ποσοστά κυμαίνονται από 94% έως 98,2%, υποδεικνύοντας υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης σε όλους τους τομείς.

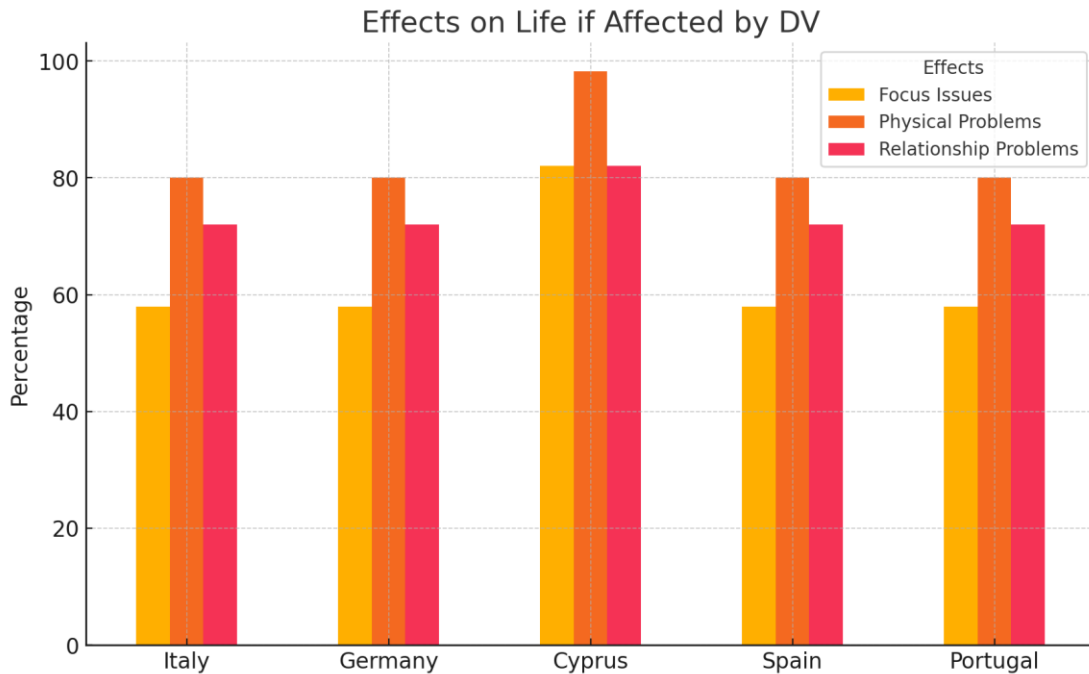
Σημαντικό ποσοστό των συμμετεχόντων/ουσων έχει ακούσει για την έννοια του μάρτυρα βίας, με ποσοστά που κυμαίνονται από 58% έως 83,9%. Η Κύπρος παρουσιάζει την υψηλότερη ευαισθητοποίηση στο θέμα αυτό.

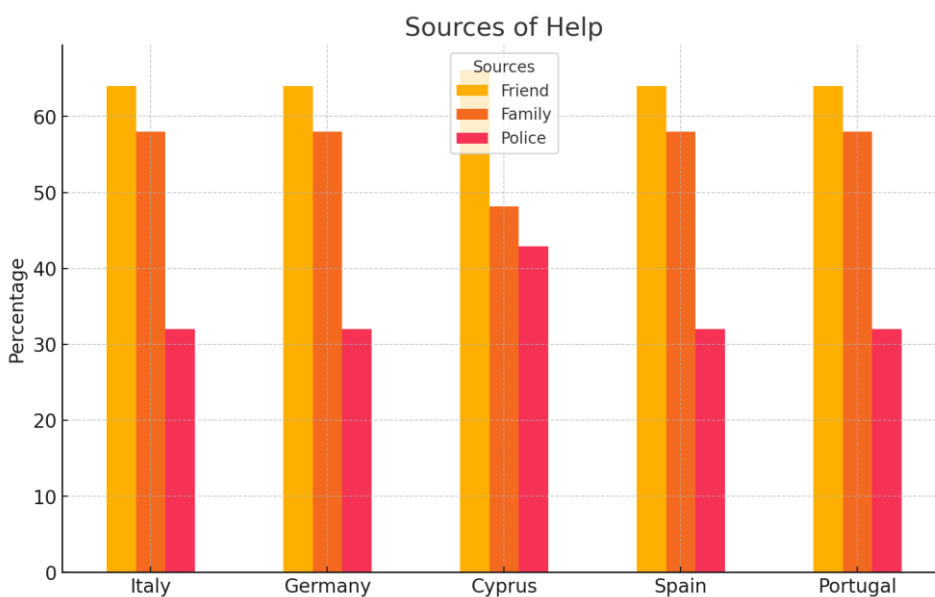
Τα ποσοστά των συμμετεχόντων/ουσων που έχουν γνωρίσει κάποιον που έχει βιώσει ενδοοικογενειακή βία διαφέρουν σημαντικά, από 46% έως 82,1%: αυτό υποδηλώνει διαφορετικά επίπεδα προσωπικής σύνδεσης με τα θύματα στις διάφορες χώρες.

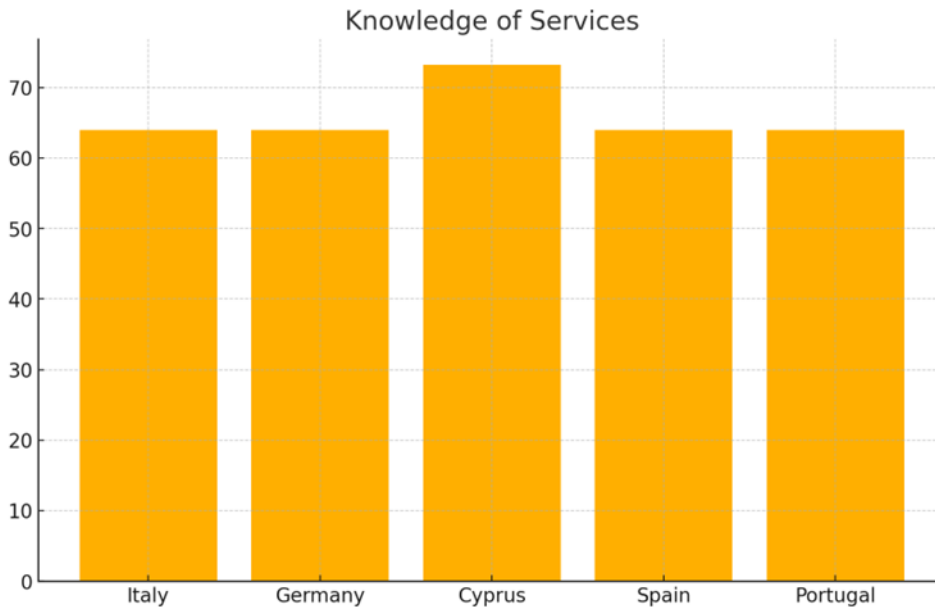
Οι συνήθεις αναφερόμενες επιπτώσεις περιλαμβάνουν δυσκολία εστίασης στις σπουδές ή την εργασία, προβλήματα ψυχικής υγείας, όπως άγχος και κατάθλιψη, και προβλήματα στις σχέσεις με τους φίλους και την οικογένεια. Οι απαντήσεις αυτές αναδεικνύουν τον ευρύ αντίκτυπο της ενδοοικογενειακής βίας στη ζωή των θυμάτων.

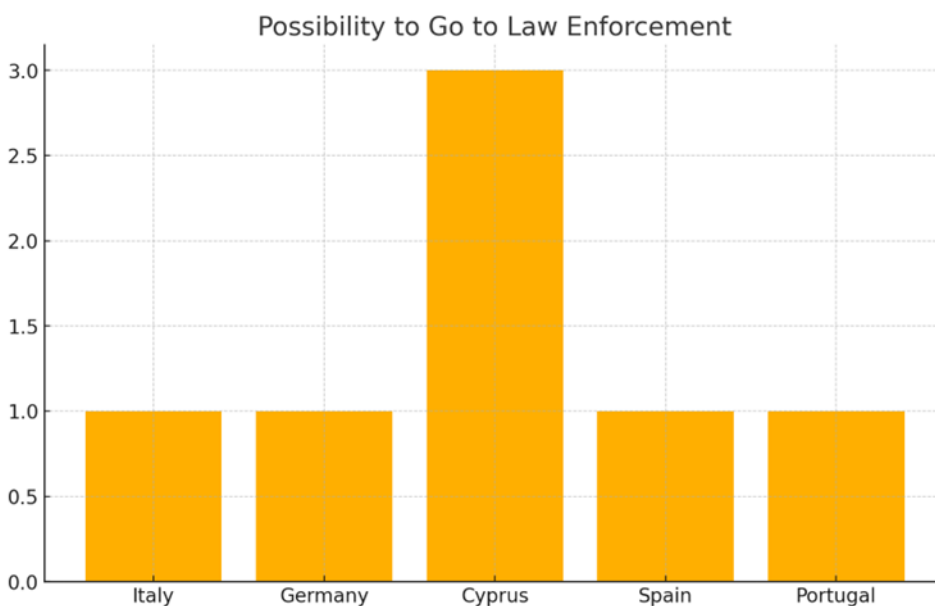
Οι φίλοι, η οικογένεια και οι αρχές επιβολής του νόμου είναι οι πιο συχνά αναφερόμενες πηγές βοήθειας. Τα φιλικά πρόσωπα είναι η πιο κοινή πηγή βοήθειας σε όλες τις χώρες, γεγονός που υποδηλώνει την προτίμηση των προσωπικών δικτύων έναντι των επίσημων θεσμών.

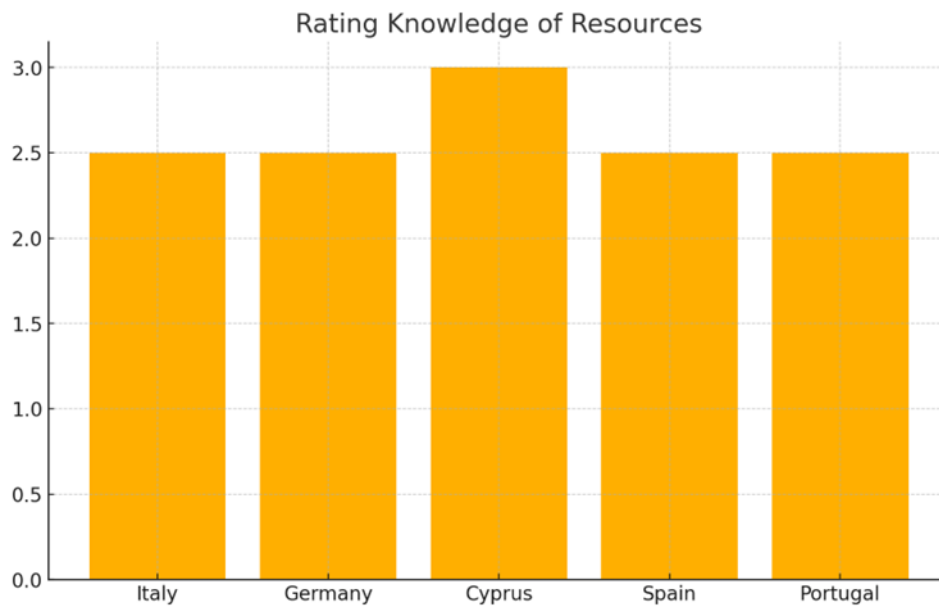
Ένας σημαντικός αριθμός συμμετεχόντων/ουσων γνωρίζει τις υπηρεσίες ή τις ενώσεις που είναι διαθέσιμες για να βοηθήσουν τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, με ποσοστά που κυμαίνονται από 64% έως 73,2%. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει ένα σημαντικό ποσοστό που δεν γνωρίζει.

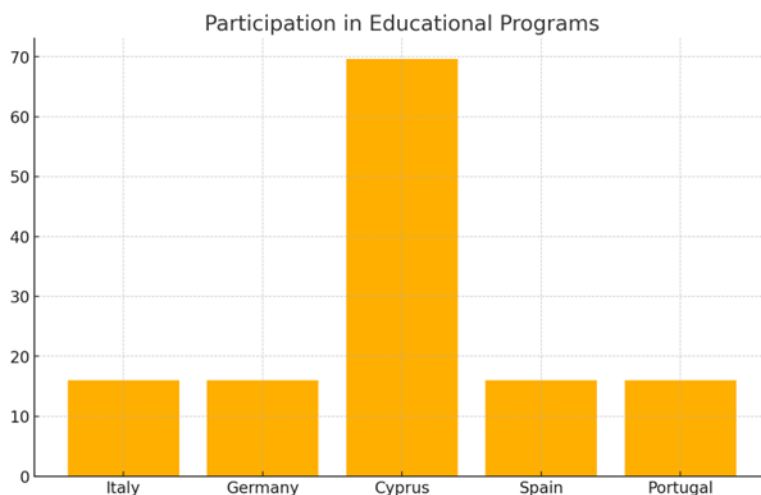
Οι περισσότεροι συμμετέχοντες/ουσες πιστεύουν ότι είναι δυνατόν να απευθυνθούν απευθείας στις αρχές επιβολής του νόμου σε περίπτωση ενδοοικογενειακής βίας. Στην Κύπρο, οι απαντήσεις ποικίλλουν περισσότερο, υποδηλώνοντας κάποια αβεβαιότητα ή υπό προϋποθέσεις εμπιστοσύνη στην αποτελεσματικότητα της επιβολής του νόμου.

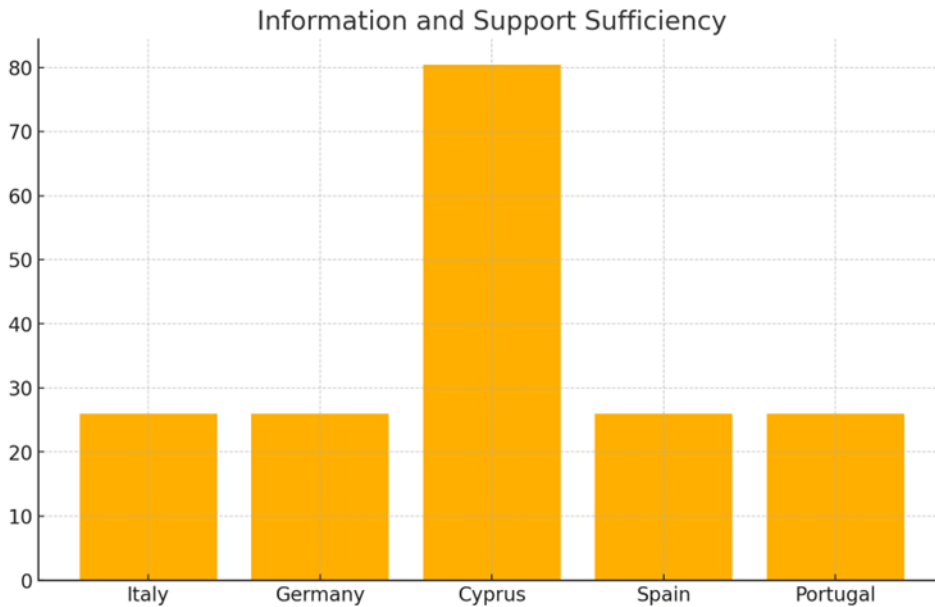
Ο μέσος όρος των γνώσεων σχετικά με τους διαθέσιμους πόρους είναι γενικά χαμηλός έως μέτριος, γεγονός που υποδηλώνει την ανάγκη για αυξημένη ευαισθητοποίηση και διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης.

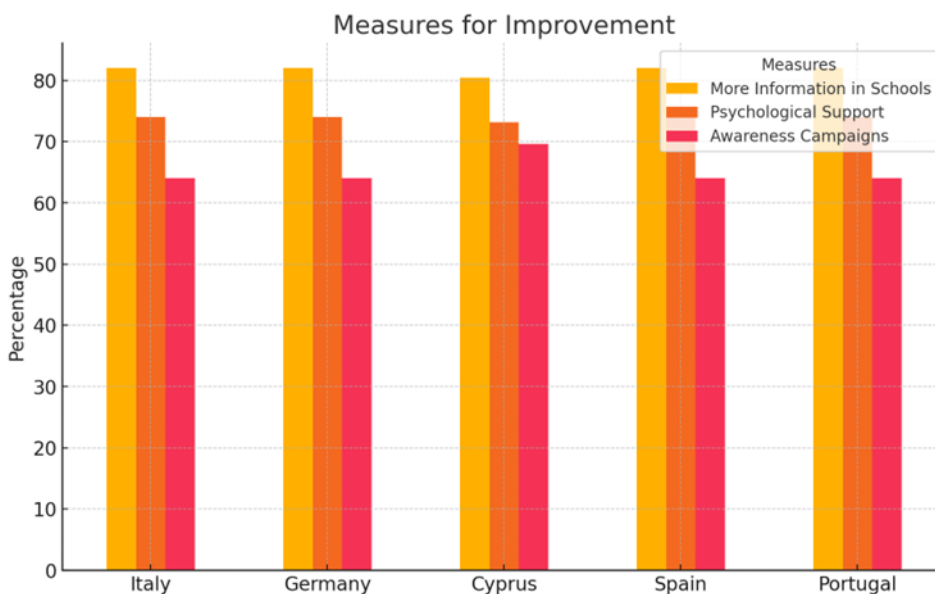
Η συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία ή τη βία λόγω φύλου είναι γενικά χαμηλή, με εξαίρεση την Κύπρο, όπου το 69,6% των συμμετεχόντων/ουσων ανέφεραν ότι συμμετείχαν σε τέτοια προγράμματα.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων/ουσων πιστεύει ότι τα νεαρά άτομα δεν έχουν επαρκείς πληροφορίες και υποστήριξη για την αντιμετώπιση καταστάσεων ενδοοικογενειακής βίας. Το αίσθημα αυτό είναι ιδιαίτερα έντονο στην Κύπρο, με 80,4% να εκφράζουν αυτή την άποψη.

Τα προτεινόμενα μέτρα για τη βελτίωση της υποστήριξης των νεαρών ατόμων περιλαμβάνουν περισσότερη πληροφόρηση στα σχολεία, ενισχυμένη ψυχολογική υποστήριξη και εκστρατείες ευαισθητοποίησης. Τα σχολεία αναφέρονται συχνά ως βασικοί χώροι για την παροχή περισσότερων πληροφοριών.

Συμπεράσματα

Η ανάλυση της ενδοοικογενειακής βίας σε όλες τις χώρες των εταίρων αποκαλύπτει σημαντική πρόοδο και συνεχιζόμενες προκλήσεις στην αντιμετώπιση αυτού του εκτεταμένου προβλήματος. Κάθε χώρα έχει κάνει σημαντικά νομοθετικά και κοινωνικά βήματα για την προστασία των θυμάτων και τη δίωξη των δραστών, ωστόσο απομένει πολλή δουλειά για να εξασφαλιστεί ολοκληρωμένη υποστήριξη και αποτελεσματική πρόληψη.

Ισπανία

Η Ισπανία έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας από τα μέσα της δεκαετίας του 2000, με αυξημένη ευαισθητοποίηση και ολοκληρωμένες δημόσιες υπηρεσίες που εστιάζουν στην πρόληψη, την εκπαίδευση και την προστασία. Παρά τις βελτιώσεις αυτές, οι προκλήσεις παραμένουν, ιδίως μετά την πανδημία COVID-19, η οποία επιδείνωσε την ενδοοικογενειακή βία. Επιπλέον, η άνοδος των νέων εξτρεμιστικών και αρνητικών συμπεριφορών συμβάλλει στην αύξηση της επιθετικότητας και στην κοινωνική δικαιολόγηση της βίας κατά των γυναικών. Ενώ τα νομικά πλαίσια έχουν προχωρήσει, υπάρχει ανάγκη για συνεχή πολιτισμική αλλαγή για την πλήρη εξάλειψη της έμφυλης βίας.

Πορτογαλία

Η Πορτογαλία έχει σημειώσει αξιοσημείωτη πρόοδο μέσω σταθερής νομοθεσίας και ειδικών προγραμμάτων. Ωστόσο, η ενδοοικογενειακή βία παραμένει ένα φλέγον ζήτημα, με χιλιάδες περιπτώσεις να καταγγέλλονται ετησίως. Ο αντίκτυπος στα παιδιά είναι βαθύς, επηρεάζοντας την ψυχική τους υγεία, τα εκπαιδευτικά τους αποτελέσματα και τις κοινωνικές τους σχέσεις. Τα μέλη της οικογένειας υφίστανται επίσης συναισθηματική και οικονομική επιβάρυνση. Οι προκλήσεις περιλαμβάνουν περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες σε αγροτικές περιοχές, πολιτιστικά εμπόδια και περιορισμένους πόρους. Υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του κοινού, βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και καλύτερη μεταγενέστερη φροντίδα για την αποτελεσματική υποστήριξη των θυμάτων.

Κύπρος

Στην Κύπρο, η ευαισθητοποίηση για την ενδοοικογενειακή βία είναι υψηλή, με πολλούς ανθρώπους να αναγνωρίζουν την επικράτηση και τις επιπτώσεις της. Παρόλα αυτά, υπάρχει αναγνωρισμένη ανάγκη για καλύτερη υποστήριξη και ενημέρωση, ιδιαίτερα για τα νεαρά άτομα. Η χώρα αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά την προσβασιμότητα σε υπηρεσίες λόγω γεωγραφικών, γλωσσικών και οικονομικών εμποδίων. Οι περιορισμοί των πόρων και τα ζητήματα συντονισμού επηρεάζουν επίσης την

αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών υποστήριξης. Η αύξηση της πληροφόρησης στα σχολεία και η ενίσχυση των εκστρατειών ευαισθητοποίησης αποτελούν κρίσιμα βήματα για τη βελτίωση της υποστήριξης των θυμάτων.

Ιταλία

Η Ιταλία έχει σημειώσει σημαντική νομοθετική πρόοδο, ιδίως με την υιοθέτηση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και την εφαρμογή του νόμου «Codice Rosso». Παρά τις προόδους αυτές, η ενδοοικογενειακή βία παραμένει διάχυτη, με τις γυναίκες και τα παιδιά να αποτελούν συχνά στόχο. Υπάρχει μια ελπιδοφόρα ευαισθητοποίηση σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία μεταξύ νεαρών ατόμων, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν κενά στη γνώση σχετικά με συγκεκριμένους μηχανισμούς υποστήριξης. Οι συστάσεις για την Ιταλία περιλαμβάνουν ενισχυμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, αυξημένες υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης, συνεχείς εκστρατείες ευαισθητοποίησης, ενισχυμένα νομικά πλαίσια και βελτιωμένη συνεργασία μεταξύ των θεσμικών οργάνων.

Γερμανία

Η Γερμανία διαθέτει ένα ισχυρό νομικό και κοινωνικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, το οποίο συμπληρώνεται από πολυάριθμες πρωτοβουλίες της κυβέρνησης και των ΜΚΟ. Παρά τις προσπάθειες αυτές, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όπως οι ελλειπείς καταγγελίες, τα πολιτισμικά εμπόδια και τα περιορισμένα δεδομένα. Η αύξηση των περιπτώσεων ενδοοικογενειακής βίας υπογραμμίζει την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις, ιδίως για νεαρά άτομα. Οι προτάσεις για βελτίωση περιλαμβάνουν ενισχυμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, καλύτερη πρόσβαση σε ψυχολογικές υπηρεσίες, ενισχυμένους μηχανισμούς αναφοράς, στοχευμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης και βελτιωμένη νομική και κοινωνική υποστήριξη για τα νεαρά θύματα.

Γενικά συμπεράσματα

Παρόλο που οι χώρες των εταίρων έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στην καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, οι συνεχείς προσπάθειες είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση των υπόλοιπων προκλήσεων. Η αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού, η βελτίωση της προσβασιμότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών, η εξασφάλιση ολοκληρωμένης μεταχείρισης της φροντίδας και η προώθηση της πολιτισμικής αλλαγής αποτελούν κρίσιμα βήματα για την ενίσχυση της υποστήριξης των θυμάτων και την πρόληψη της μελλοντικής βίας. Με την αντιμετώπιση αυτών των τομέων, οι χώρες μπορούν να οικοδομήσουν μια πιο αποτελεσματική και συμπονετική αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, εξασφαλίζοντας την ασφάλεια και την ευημερία όλων των θυμάτων.

Πηγές

Ισπανία

- Organic LAW 1/2004, of December 28, on Comprehensive Protection Measures against Gender Violence.
- LAW 23/2014, of November 20, on mutual recognition of criminal resolutions in the European Union.
- LAW 9/2003, of April 2, of the Generalitat, for Equality between Women and Men (Chapter VI of Title II on administrative action in matters of violence against women, articles 33 to 39).
- Law 26/2018, of December 21, of the Generalitat, on rights and guarantees of Children and adolescents (DOCV no. 8450, dated December 24, 2018).
- Organic Law 1/1996, of January 15, on legal protection of minors, partial modification of the Civil Code and the Civil Procedure Law (BOE no. 15, January 17, 1996).
- Statistics on gender violence
<https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaencifras/victimasmortales/>

Πορτογαλία

- Law No. 112/2009 - Comprehensive legal framework on domestic violence, including various amendments to enhance victim protection.
- Law No. 19/2013 - First amendment to Law No. 112/2009, strengthening protection measures for domestic violence victims.
- Law No. 129/2015 - Strengthens the protection of victims of domestic violence and introduces preventive measures.
- Law No. 54/2020 - Further strengthens protection measures for victims of domestic violence.
- Penal Code Articles - Articles 152, 152-A, 152-B, 132, 145, and 69-A relevant to domestic violence and related crimes.
- Law No. 147/99 - Law for the Protection of Children and Young People in Danger.
- Law No. 31/2003, Law No. 142/2015, Law No. 23/2017, Law No. 26/2018 - Amendments to Law No. 147/99 to strengthen child protection.
- Law No. 144/2015 - Regulates intervention of entities and professionals in child protection cases.
- Law No. 57/2021 - Extends protection to children and young people in contexts of domestic violence.

- Portuguese Association for Victim Support (APAV) - Provides counselling, legal assistance, and shelter for victims of domestic violence.
- Safe School Program - Initiatives aimed at preventing domestic violence and promoting safety in schools.
- National Strategy for Equality and Non-Discrimination (2018-2030) - Includes measures targeting domestic violence prevention and victim support.
- Family Justice Centres - Provide comprehensive services to domestic violence victims.
- Ministry of Justice and National Statistics Institute (INE) - Statistics on reported cases of domestic violence.
- European Institute for Gender Equality (EIGE) - Reports on the prevalence of domestic violence.

Κύπρος

- Association for the Prevention and Handling of Violence in the Family. (n.d.). Domviolence.org.cy. <https://domviolence.org.cy/en/>
- European Institute for Gender Equality. (2019). European Institute for Gender Equality | European Institute for Gender Equality. European Institute for Gender Equality; EIGE. <https://eige.europa.eu/>
- Statistical Data. (2014). Police.gov.cy. <https://www.police.gov.cy/police/police.nsf/All/3CFB83630718EF57C22583F60029E154?OpenDocument>
- The prevention and combating of violence against women and domestic violence and for related matters law, (2022).
- Αστυνομία Κύπρου. (2022). Police.gov.cy. <https://www.police.gov.cy/police/police.nsf/All/B9168FDBDB6043AAC2258887001DB466/>

Ιταλία

- Decreto legislativo 15 dicembre 2015 di Marco Bouchard, 2016 <https://www.questionegiustizia.it/articolo/prime-osservazioni-al-decreto-legislativo-sulle-vittime-di-reato-14-01-2016.php>
- Gender based violence in Italy, Lucia Cortesi, 2024 <https://esthinktank.com/2024/01/03/gender-based-violence-in-italy/>
- La violenza domestica, tipologie, segnali e conseguenze, Monica Margiotta, 2024 <https://www.unobravo.com/post/la-violenza-domestica>
- <https://www.telefonorosa.it/>

- edited by Francesca Genzano, 2023, La violenza Domestica, intrafamiliare e di genere, Key Editore, 2023
- Comunicato stampa, La commissione formula raccomandazioni per proteggere meglio i minori dalla violenza, 2024
https://italy.representation.ec.europa.eu/notizie-ed-eventi/notizie/la-commissione-formula-raccomandazioni-protteggere-meglio-i-minori-dalla-violenza-2024-04-23_it

Γερμανία

- <https://handbookgermany.de/en/domestic-violence>
- <https://resourcehub.bakermckenzie.com/en/resources/fighting-domestic-violence/europe/germany/topics/1legal-provisions>
- <https://resourcehub.bakermckenzie.com/en/resources/fighting-domestic-violence/europe/germany/topics/6-special-issues>
- https://edoc.hu-berlin.de/bitstream/handle/18452/26434/10.1177_08862605221092066.pdf?isAllowed=y&sequence=4
- https://www.big-berlin.info/sites/default/files/downloads/330_Ihr_Recht_Englisch.pdf
- Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth (BMFSFJ).
- German Federal Office of Justice (Bundesamt für Justiz).
- Weißer Ring - Victim Support Organization.
- National Hotline for Violence Against Women.

